

РЕШЕНИЕ

№ 386

гр.Б., 27.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ЧЕТВЪРТИ ВЪЗЗИВЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на първи юни през две
хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Николай Грънчаров

Членове: Владимир Ковачев
Георги Янев

при участието на секретаря Герасим Ангушев
като разгледа докладваното от Владимир Ковачев Въззивно гражданско дело
№ 20231200500444 по описа за 2023 година

взе предвид следното:

К. С. Д., ЕГН *****, адрес с. П., общ.Б., обл.Б., кв. „Б.а“ *** обжалва решение № 906993 от 22.12.2022 г., постановено по гражданско дело № 1475 от 2020 г. на Районен съд Благоевград. В жалбата се изтъква, че атакуваното с нея решение е неправилно и необосновано. То било постановено при допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила, в несъответствие със събраните по делото доказателства и при неправилно приложение на материалния закон. Районният съд не обсъдил и не се произнесъл по основен и съществен за изхода на спора довод на ответника, наведен в отговора на исковата молба. Д. заявил самостоятелни собственически права върху претендираните от ищците недвижими имоти, на основание осъществявано от него давностно владение. Изрично в отговора на исковата молба той посочил, че владението върху процесните недвижими имоти му е било предоставено приживе от общия наследодател на страните - Й. Г. Д., като, считано от този момент, същият установил самостоятелна фактическа власт, която не е прекъсвана или отнемана, продължила е повече от 10 години и това е довело до придобиване на собствеността върху имотите по силата на давностното владение. В подкрепа на твърденията, изложени в отговора, по делото били събрани гласни доказателства. При постановяване на обжалваното решение, първоинстанционният съд не обсъдил и не се произнесъл по така наведеното в отговора на исковата молба твърдение, нито обсъдил събраните в негова подкрепа гласни доказателства, което представлявало грубо нарушение на процесуалните правила. Нарушението било съществено, тъй като наведените твърдения и събраните в подкрепа на тях

доказателства били от съществено значение за преценката относно елементите на фактическия състав на поддържания придобивен способ. Пропускът на съда да обсъди и да се произнесе по твърдението на ответника, както и по събраните в тази връзка гласни доказателства, несъмнено повлиял на изхода на спора, като довел до формирането на погрешен правен извод. Той опорочил съдебния акт и съставлявал основание за неговата отмяна. Обжалваното първоинстанционно решение било постановено и при неправилно приложение на материалния закон. Направен бил неправилен и непълен анализ на събраните по делото доказателства. Формираните от първоинстанционния съд изводи били неотносими и неправилни, тъй като не кореспондирали с материалния закон. Пред първата инстанция били събрани безспорни гласни доказателства, които също неправилно не били взети предвид при постановяване на обжалвания съдебен акт. Установило се от показанията на разпитаните пред първата инстанция свидетели, че още приживе общият наследодател на страните е предал фактически владението на процесните имоти на жалбоподателя, с уговорката тези имоти да останат за него. Установило се, че, считано от предаване на владението през 1992 г. до настоящия момент, К. Д. ползва процесните имоти за пасища на животни и за люцерна. Свидетелите по безспорен начин индивидуализирали ползваните от него имоти, като установили, че за целия този период той не е изоставял имотите, нито владението му е било прекъсвано или отнето. Съображенията на първоинстанционния съд по приложението на чл. 79 от ЗС противоречали на трайната и непротиворечива практика на ВКС. Изводите на районния съд, че жалбоподателят не е доказал наведеното от него придобивно основание - давностно владение, тъй като от гласните доказателства не се установявало да е демонстрирал по отношение на останалите наследници намерението си да държи и техните идеални части като свои, били изцяло неправилни и в противоречие на материалния закон, константната практика на ВКС и събраните по делото доказателства. Като не отчела, че установената от К. Д. фактическа власт е самостоятелна посредством извършеното предаване на владението от предишния собственик, първата инстанция постановила неправилен и необоснован съдебен акт, който следвало да бъде отменен. От съвкупния анализ на събраните доказателства се установило и доказало, че исковите претенции са неоснователни и ищците не са собственици на претендираните от тях идеални части от процесните недвижими имоти на наведеното придобивно основание - наследствено правоприемство, тъй като по делото се установило, че правото на собственост върху имотите е придобито от ответника на основание осъществявано от него давностно владение. Установило се, че ответникът е индивидуален собственик на тези недвижими имоти и ги владее и ползва на правно основание, което обуславяло и неоснователността на предявените иски. Съгласно разпоредбата на чл. 99 от ЗС, правото на собственост се изгубвало, ако друг го придобие или ако собственикът се откаже от него. Ищците изгубили правото си на собственост върху претендираните от тях идеални части от процесните недвижими имоти, тъй като ответникът ги придобил по давност. Съгласно чл. 79, ал. 1 от ЗС, правото на собственост по давност върху недвижим имот се придобивало с непрекъснато владение в продължение на 10 години. В конкретния случай, от свидетелските показания се доказало, че К. Д. през 1992 г. е установил самостоятелна фактическа власт върху имотите, като владението му е било постоянно, непрекъсвано, спокойно, явно, несъмнено и с

намерение да ги държи като собствени. Категорично били опровергани твърденията на ищите, че ответникът дълги години е живял в гр. С. и не е ползвал имотите. За да е постоянно владението, не било задължително фактическата власт да се упражнява всяка минута, час и ден. К. Д. не изоставил имотите нито в периода, в който живял в С., нито след това. Показанията на ищцовите свидетели не следвало да се кредитират, тъй като били общи, лишени от конкретика и не установявали съществени обстоятелства. Същите били опровергани по категоричен начин от показанията на разпитаните ответникови свидетели, които изложили конкретни факти и пресъздали преки свои впечатления за правнозначимите факти по делото. Налице били всички елементи на наведения придобивен способ - давностно владение. В случая не била приложима разпоредбата на чл. 5, ал. 2 от ЗВСОНИ, но дори и да се приемело обратното, то отново бил изтекъл 10-годишният давностен срок. Дори и да се счетяло, че давността започва да тече от момента на окончателното възстановяване на имотите през 1996 г., то пак бил изтекъл предвиденият в закона срок за придобиването им по давност. Снабдяването с констативен нотариален акт за собственост от страна на К. Д. сочело на възползване от последиците на придобивната давност, което завършвало фактическия състав на оригинерния придобивен способ по чл. 79 от ЗС и отнемало собствеността от досегашния собственик. Моли се за отмяна на обжалваното съдебно решение и отхвърляне на предявените иски.

Подаден е отговор от Й. Г. Ч., ЕГН *****, адрес гр.Б., ж. к. „Е.“, ****, и Е. Г. Д., ЕГН *****, адрес гр.Б., ж. к. „Е.“, ****. В него се поддържа тезата за неоснователност на жалбата. Решението на първоинстанционния съд било правилно и законосъобразно. Безспорно било, че имотите са възстановени на общия наследодател 6 години след неговата смърт. Невъзможно било той да ги е завещал на ответника през 1992 г., тъй като по онова време не ги е притежавал. Нямамо как дадено лице да завещае имоти, които не притежава. Ответникът не представил завещание /нотариално или саморъчно/, от което да черпи права. Липсвали доказателства, че към датата на смъртта на общия наследодател, спорните имоти са били в неговия патримониум. Неоснователно било оплакването във въззивната жалба, че ответникът необезпокоявано владее имотите от 1996 г. Видно от доказателствата, приобщени по делото, налице било противоречие в твърденията на ответника откога всъщност ползва имотите. В писмения отговор той изложил твърдения, че ползва същите от 1992 г. Съвсем различни били твърденията на К. Д., направени по преписката на Районна прокуратура Благоевград. Видно от постановлението за отказ за образуване на наказателно производство, Д. твърдял, че обработва имотите от 1996 г. Към 1992 г. имотите били земеделски земи. Те били такива и сега. Единствено решението на поземлената комисия било документът, който легитимира бившите собственици или техните наследници като собственици на такива имоти. Константна била практиката на ВКС, че до приключване на земеделската реституция, никой не е собственик. В конкретния случай тази реституция завършила през 1996 г. с постановяване на решението на поземлената комисия, което влязло в сила през 1999 г., т. е. няколко години след смъртта на общия наследодател. Поради тази причина, към 1992 г. последният не е бил собственик на имотите и не е можел да

ги предаде или завещае на ответника. Видно от разпитите на свидетелите, не се установило наличието на постоянно, непрекъснато, спокойно и явно владение от негова страна по отношение на имотите. В случая не се доказало нито изтичането на предвидения в закона 10-годишен срок, след който упражняващият владение придобива собствеността, нито осъществяването на владението. Нямаło изрично съгласие на другите наследници, че собствеността на имотите ще остане само за владеещия. Дори и да се предположело, че е имало промяна в намерението при упражняваната фактическа власт, то същата не била достигнала до знанието на ишците. Не се доказало по делото, че К. Д. е демонстрирал пред ишците, открито и явно, намерението си да владее имотите. Ишците никога не се били дезинтересирали от последните. Й. Ч. и синът му обработвали имотите и дори получавали субсидии за тях от ДФЗ. Ответникът не бил живял в с. П., видно от разпитаните свидетели и на двете страни, както и от представеното удостоверение за постоянен и настоящ адрес. Дори и да се предположело, че показанията на водените от него свидетели са достоверни, то същите твърждали, че той живее в с. П. едва от 2000 г., така че отново не били изминали 10 години за владение на имотите. Моли се за потвърждаване на обжалваното съдебно решение.

Ю. Г. Д., ЕГН *****, адрес гр.Б., ж. к. „Е.“, ****, не е подала отговор.

Жалбата и отговорът са редовни и допустими.

Не се събираха нови доказателства.

Атакуваното решение е валидно и допустимо.

След като анализира приобщения от първата инстанция доказателствен материал, окръжният съд достигна до различни правни изводи от нейните.

Предявените искове са с правно основание чл. 108 от ЗС. Както е известно от актуалната правна теория /„Право на собственост и други вещни права - научно-приложен коментар и анализ на законодателството и съдебната практика“, авторски колектив, „Труд и право“, С., 2021 г., стр. 690-691/ и константната съдебна практика /Тълкувателно решение № 4 от 14.03.2016 г. на ВКС по тълк. д. № 4/2014 г., ОСГК, докладчик съдията Теодора Гроздева, Решение № 87 от 26.05.2017 г. на ВКС по гр. д. № 3595/2016 г., I г. о., ГК, докладчик съдията Теодора Гроздева, Решение № 28 от 15.03.2017 г. на ВКС по гр. д. № 2872/2016 г., I г. о., ГК, докладчик съдията Теодора Гроздева, и Решение № 181 от 07.10.2016 г. на ВКС по гр. д. № 4988/2014 г., I г. о., ГК, докладчик съдията Светлана Калинова/, ревандикационният иск е иск на невладеещия собственик срещу владеещия несобственик. За да се уважи такава претенция, в производството по чл. 108 от ЗС е необходимо да се установи по безспорен начин, че ищецът е собственик/съсобственик на спорния имот, че ответникът владее същия и че фактическата му власт върху имота се осъществява без правно основание.

В случая ишците заявяват претенциите си за собственост на база наследствено правоприемство от общия наследодател Й. Г. Д.. Действително, те, както и ответникът, са наследници на въпросното лице. Ответната страна се брани с възражение, че е придобила имотите чрез давностно владение. Противно на приетото от районния съд, въззивната инстанция счита въпросното възражение за основателно и доказано.

Според правната доктрина - „Придобиване по давност на недвижими имоти“ от

Цветалина Петкова, Нов български университет, С., 2015 г., стр. 68-77 - придобиването по давност е един от предвидените в чл. 77 от ЗС способи за придобиване на правото на собственост /*titulus acquirendi*/. То е институт на вещното право. Фактическият състав на придобивната давност включва упражняването на владение - анимус и корпус. Той се осъществява с извършването на активни, външно обективирани действия, от които може да се направи изводът, че едно лице упражнява фактическата власт върху конкретен имот като свой собствен. Придобиването по давност е оригинален придобивен способ. Владелецът придобива правото на собственост не от друг правен субект и независимо дали вещното право е принадлежало на трето лице. Придобиването по давност следва да се определи като правомерно юридическо действие. Фактическият му състав включва владение, изтичане на определен срок и позоваване пред съд или нотариус. В този смисъл същият може да бъде определен като смесен /хетерогенен/. Обект на придобиване са само вещни права. Функцията на придобивната давност, най-кратко казано, е да приведе правното положение в съответствие с фактическото, като придаде правно значение на фактическите отношения заради общественото, публичното благо /*bono publico*/. От гледна точка на собственика следва да се съобрази липсата на интерес от негова страна към вещта, която, в крайна сметка, съчетана с владението на трето лице, има за правен резултат намаляването на имуществото му. Що се отнася до владелеца, функцията е възнаградителна, защото законът му признава и зачита интереса към вещта, положените грижи и направените разходи. Чрез придобиването по давност се избягва и т. нар. „*probatio diabolica*“, което би направило невъзможно доказването на правото на собственост.

Съгласно Тълкувателно решение № 4 от 17.12.2012 г. на ВКС по тълк. д. № 4/2012 г., ОСГК, докладвано от съдията Камелия Маринова, придобивната давност е способ за придобиване на право на собственост и други вещни права върху чужда вещ чрез фактическо упражняване на тези права в продължение на определен от закона срок от време. Нормативната й уредба е в глава VIII от ЗС, наименувана „Придобиване и изгубване на вещни права“ и обхващаща разпоредбите на чл. 79-86 от ЗС. Нормата на чл. 79 от ЗС регламентира фактическият състав на придобивната давност при недобросъвестно и добросъвестно владение, включващ като елементи изтичането на определен в закона период от време и владение по смисъла на чл. 68, ал. 1 от ЗС - в хипотезата на чл. 79, ал. 1 от ЗС, и добросъвестност и юридическо основание - в хипотезата на чл. 79, ал. 2 от ЗС. Правната последица - придобиване на вещното право - е нормативно свързана само с тези юридически факти. Недопустимо е по тълкувателен път в нормативно определения фактически състав да се включват и други елементи. Следователно изискващото се от чл. 120 от ЗЗДог вр. чл. 84 от ЗС волеизявление - позоваване, не е елемент от фактическият състав на придобивното основание по чл. 79 от ЗС. Това обаче не означава, че правната последица - придобиване на правото на собственост или на друго вещно право - настъпва автоматично с изтичане на установения в закона срок. Да се приеме, че придобивната давност има действие *ex lege*, означава, че с оглед разглежданата от общата теория на правото класификация на юридическите факти, като юридически факт придобивната давност да е юридическо събитие, в чийто фактически състав по определение

нормативно да се включват събития от физическия свят или психични състояния без участие на активни съзнателни преживявания на човека.

Фактическият състав на владението, съгласно чл. 68, ал. 1 от ЗС, включва както обективният елемент на упражнявана фактическа власт, така и субективният елемент вещта да се държи като своя. След като владението е съзнателен акт, то следва, че придобивната давност е сложен юридически факт от категорията на правомерните юридически действия, които по определение обхващат като свой елемент както наличието на представи и желания, насочени към установяването, придобиването, прехвърлянето, изменението и погасяването на права и задължения /представляващи субективният елемент от предметното им съдържание/, така и тяхното обективизиране чрез волево изявление, насочено към сетивното му възприемане от други, с цел да се разкрият тези преживявания и представи /представляващо обективният елемент от предметното им съдържание/.

Съгласно чл. 77 от ЗС, вещните права се придобиват чрез правна сделка, по давност или по друг начин, определен в закона. След отмяната на ЗТСУ и регламентираното с него непосредствено отчуждително действие на регулационния план, е възможно придобиване на вещно право без изразена воля за това в две хипотези - при приращението по чл. 92 от ЗС и по силата на законовия режим на общност по чл. 21, ал. 1 от СК, когато придобивното основание включва волеизявлението на единия съпруг, но вещноправният ефект настъпва и за другия съпруг. И двете хипотези обаче предпоставят изразена воля за придобиване на вещното право. Следователно принцип в гражданското ни законодателство е, че вещните права се придобиват въз основа на обективизирано волеизявление за това. Целта на този принцип е както зачитане на волята на правните субекти, така и защита на обществения интерес чрез създаване на яснота по отношение на субектите и обектите на вещните права, с оглед правната сигурност.

Обективният елемент на владението - упражняването на фактическа власт - съвпада с този при държането. Субективният елемент определя упражняването на фактическа власт върху имот като владение. Чл. 69 от ЗС предполага наличието на намерение да се свои вещта. За да се трансформира фактическото състояние на упражнявана фактическа власт чрез действия, съответстващи на определено вещно право, в самото вещно право, е необходимо потвърждаване на наличието на намерение за своене чрез позоваване на последиците от придобивната давност. Разпоредбата на чл. 120 от ЗЗДог вр. чл. 84 от ЗС урежда волевото изявление на субективния елемент на владението чрез процесуални средства - предявяване на иск или възражение при наличие на спор за собственост, или чрез снабдяване с констативен нотариален акт по обстоятелствена проверка, с цел легитимиране на придобитото вещно право с оглед участие в гражданския оборот, изпълнение на административни процедури по попълване на кадастрална карта и т.н. До момента, в който предполагаемото от закона намерение за своене не бъде потвърдено чрез волево изявление, не може да се придобие и правото на собственост. При наличие на позоваване правните последици - придобиване на вещното право - се зачитат от момента на изтичане на законово определения срок съобразно елементите на фактическия състав на придобивното основание по чл. 79, ал. 1 или ал. 2 от ЗС.

Нормата на чл. 79, ал. 1 от ЗС изисква упражняване на фактическа власт с намерение за своене в продължение на 10 години. Упражняваното владение трябва да е било спокойно - да не е установено с насилие, явно - фактическата власт да е упражнявана така, че всеки заинтересован да е имал възможност да научи за това, постоянно - упражняването му да няма случаен характер, а да е израз на воля трайно да се държи вещта по начин, пречателен за евентуалното владение на други лица, непрекъснато - да не е било прекъсвано изобщо, в частност - за период по-дълъг от 6 месеца /чл. 81 от ЗС/, като се съобразява и презумпцията на чл. 83 от ЗС, и несъмнено - да няма съмнение, че лицето е държало вещта, както и че я е държало за себе си /Решение № 144 от 02.12.2014 г. на ВКС по гр. д. № 1650/2014 г., II г. о., ГК, докладчик съдията Гергана Никова/.

В конкретния казус, ответникът твърди, че е започнал да владее имотите през 1992 г., когато общият наследодател му предал фактическата власт върху същите. Тя не е била прекъсвана или отнемана, продължила е повече от 10 години и е довела до придобиване на собствеността по силата на давностното владение. В подкрепа на тези твърдения са събрани убедителни гласни доказателства по делото, от които се установява именно фактът на лично предаване на владението от общия наследодател на ответника, като един от неговите наследници, както и осъществяваната от последния фактическа власт върху имотите.

Районният съд неправилно е приел, че след като в процесния случай е налице сънаследяване, то ответникът е следвало да манифестира спрямо останалите съсобственици промяна в намерението си и да доведе до знанието им, чрез конкретни фактически действия, факта, че държи и техните идеални части за себе си. В редица актове на ВКС - Решение № 2 от 12.03.2020 г. на ВКС по гр. д. № 619/2019 г., I г. о., ГК, докладчик председателят Дияна Ценева, Решение № 75 от 03.07.2019 г. на ВКС по гр. д. № 2871/2018 г., II г. о., ГК, докладчик председателят Пламен Стоев, Решение № 19 от 28.01.2019 г. на ВКС по гр. д. № 1298/2018 г., I г. о., ГК, докладчик съдията Гълъбина Генчева, Решение № 73 от 03.08.2018 г. на ВКС по гр. д. № 2244/2017 г., I г. о., ГК, докладчик съдията Дияна Ценева, Решение № 20 от 23.07.2018 г. на ВКС по гр. д. № 1377/2017 г., II г. о., ГК, докладчик председателят Емануела Балевска, Решение № 60 от 07.06.2018 г. на ВКС по гр. д. № 2420/2017 г., I г. о., ГК, докладчик съдията Светлана Калинова, Решение № 32 от 08.02.2016 г. на ВКС по гр. д. № 4591/2015 г., I г. о., ГК, докладчик съдията Светлана Калинова, Решение № 3 от 19.01.2016 г. на ВКС по гр. д. № 3973/2015 г., I г. о., ГК, докладчик съдията Бонка Дечева, и др. - се разяснява, че ако наследодателят приживе е изразил воля да предаде владението върху имота на свой родственик, който след смъртта му има качеството на негов наследник по закон, се приема, че още от момента на предаване на владението този наследник е установил самостоятелна фактическа власт с намерение за придобиване на собствеността. В тази хипотеза действа презумпцията на чл. 69 от ЗС и се счита, че имотът се владее от владелеца за себе си, поради което този наследник не е длъжен да демонстрира по отношение на останалите наследници последваща промяна в намерението, с което упражнява фактическата власт след откриване на наследството. В настоящия случай се установява и доказва от показанията на свидетелите в първата инстанция именно фактът, че лично общият наследодател на страните е заявил, че оставя процесните имоти на К., както и че,

докато е бил жив, през 1992 г. му е предоставил фактическата власт. Считано оттогава, ответникът е установил самостоятелна фактическа власт и спрямо него намира приложение презумпцията на чл. 69 от ЗС, като отпада необходимостта да е демонстрирал на останалите съсобственици каквато и да е промяна в намерението си. Ето защо и изводите на първоинстанционния съд, че същият не е доказал наведеното от него придобивно основание - давностно владение, тъй като от гласните доказателства не се установява да е демонстрирал по отношение на останалите намерението си да държи и техните идеални части като свои, са неправилни и противоречат на цитираната трайна практика на ВКС.

Съгласно разпоредбата на чл. 99 от ЗС, правото на собственост се изгубва, ако друг го придобие или ако собственикът се откаже от него. Ищците са изгубили правото си на собственост върху претендираните от тях идеални части от процесните недвижими имоти, тъй като ответникът ги е придобил по давност.

В конкретния случай, от свидетелските показания в първата инстанция се доказва, че от 1992 г. ответникът е установил самостоятелна фактическа власт върху имотите, като владението му е било постоянно, непрекъсвано, спокойно, явно, несъмнено и с намерение да се държи вещта като собствена. Общият наследодател на страните - Й. Г. Д., още приживе е предал фактически владението на процесните имоти на ответника, с уговорката те да останат за него. Установява се, че от предаване на владението през 1992 г. до настоящия момент, само ответната страна ползва имотите за пасища на животни и за люцерна. Твърденията на ищците, че ответникът дълги години е живял в гр. С. и не е ползвал имотите, са категорично опровергани. От показанията на свидетеля С.К. става ясно, че К. до 2000 г. е живял в гр. С., като същото обстоятелство се установява и от показанията на свидетелката Д.А.. Въпросните двама свидетели пресъздават личните си впечатления за периода преди 2000 г. и изясняват, че макар ответникът да е живял в гр. С., всяка седмица се е прибирал в с. П., както и че по време на отпуските си е бил в селото и е продължавал да ползва имотите си непрекъснато. Соченото обстоятелство не се опровергава от разпитаните в първата инстанция свидетели на ищците /В.К. и А.Т./, доколкото последните не казват, че К. е отсъствал за дълги периоди, дори напротив - също заявяват, че той се е прибирал в селото. Същевременно нито един от ищцовите свидетели не пресъздава в своите показания обстоятелства, които да опровергават факта, че ответникът е ползвал имотите и през времето, в което е живял в гр. С.. Тук следва да се открие и това, че се касае за земеделски имоти, които се ползват като пасища и ливади и по отношение на които фактически действия по ползване за паша или за косене могат да се извършват само в определени периоди от годината, а не всеки ден. За да е постоянно владението, не е задължително фактическата власт да се упражнява всяка минута, час, ден и т. н. Фактическата власт може да се упражнява и чрез периодични посещения в имота, ако те сочат на намерение за своенето му и не са прекъсвани от действия на трети лица - Решение № 23 от 20.05.2016 г. на ВКС по гр. д. № 5162/2015 г., II г. о., ГК, докладчик председателят Емануела Балева, и Решение № 6 от 22.01.2010 г. на ВКС по гр. д. № 2760/2008 г., II г. о., ГК, докладчик съдията Светлана Калинова. В настоящия случай се установява от гласните доказателства, че ответникът не е изоставял имотите нито в периода, в който е живял в гр. С., нито след това. След завръщането си от гр. С., той се е

установил да живее трайно в с. П. и от 2000 г. до момента живее там и ползва и обработва имотите си. Събраните гласни доказателства на ответната страна категорично опровергават твърдението в исковата молба, че К. не е ползвал процесните имоти. И двамата свидетели, имащи лични впечатления, установяват както периода на ползване и действията, чрез които ответникът е ползвал имотите, така и факта, че никой друг, включително и ищците, не е ползвал тези имоти. Изяснява се от свидетелските показания, че общият наследодател е оставил на ищците друг имот, който същите ползват и владееят, а процесните е предал само на К.. Ищците, чрез разпитаните от тях свидетели, не са опровергали тези факти, доколкото показанията на К. и Т. са общи и лишени от всякаква конкретика. Нито един от тях не установява какви имоти е имал общият наследодател, колко на брой, къде се намират и каква е тяхната приблизителна площ. И двамата ищцови свидетели заявяват, че Й. Ч. и синът му са ползвали някакви имоти в с. П., но без изобщо да ги индивидуализират. От показанията им по никакъв начин не става ясно дали ползваните от тези лица имоти са идентични с процесните, или се касае за други наследствени имоти. К. и Т. сочат, че Й. Ч. е ползвал имоти, но не става ясно от техните показания кои точно имоти са го виждали да ползва и периода, през който ги е ползвал, особено като се има предвид, че един от наследствените имоти на Й. Д., възстановени с решението на ПК Благоевград, по негова воля е даден на Ч.и, а другите /процесните/ - на ответника. Показанията на свидетелите на ищцовата страна не следва да се кредитират, тъй като са общи, лишени от конкретика и не установяват съществени обстоятелства, като същевременно същите се опровергават по несъмнен начин от показанията на разпитаните от страна на ответника свидетели, които излагат конкретни факти и пресъздават преки свои впечатления за релевантните обстоятелства по делото.

Опровергани са твърденията в исковата молба, че имотите не са ползвани от ответника, понеже за периода 2015-2017 г. са заявявани за финансово подпомагане по различни схеми и мерки за плащане на площ от ДФЗ, от сина на Й. Ч. - А. Ч., за което ищците са представили по делото пред първата инстанция договори за ползване на имотите и заявления за подпомагане. Сключването на договори между А. Ч. и един от наследниците на общия наследодател, респ. заявяването им за финансово подпомагане, не установяват, че действително тези имоти са били ползвани от А. Ч.. Ползването е фактическо действие, а сключването на договор и заявяването на имотите за подпомагане са правни действия. Фактически действия по отношение на тези имоти не се установи да са извършвани от А. Ч. или от други наследници на общия наследодател, поради което и така наведените твърдения останаха недоказани. Следва да се отбележи и фактът, че ответникът е придобил имотите по давност далече преди 2015 г. - още в края на 2009 г., така че договори от 2015-2017 г. изначално няма как да повлияят на осъщественото от негова страна преди това владение.

Налице са всички елементи на наведения придобивен способ /давностно владение/. Доказано е, че от 1992 г. до настоящия момент ответникът е установил самостоятелна фактическа власт върху имотите с намерение за своене, както и че фактическата му власт е била постоянна и в продължение на повече от 10 години. Владението е било непрекъснато, тъй като ответникът не е загубвал фактическата власт върху имотите изобщо, несъмнено - същият е демонстрирал по всякакъв

начин, че владее имотите за себе си и ги счита за собствени /включително като не дава достъп на ищците, за което се съдържат данни в прокурорското постановление на листи 115-116 от първоинстанционното дело/, явно - тъй като е установил фактическа власт върху имотите не по скрит начин, както и спокойно - не е установено по насилствен начин.

Спорните терени са били окончателно реституирани на 18.11.1999 г., когато е влязло в сила решението на ПК Благоевград /такава е отметката върху самото него - лист 162 от делото на районния съд/. Ето защо изтеклата в полза на ответника придобивна давност в периода 1992 - 17.11.1999 г. не може да бъде зачетена. Както е ноторно, давността за имот, подлежащ на възстановяване, започва да тече едва след като той е реституиран. Така се постулира и в практиката на ВКС - Решение № 61 от 7.05.2021 г. на ВКС по гр. д. № 2358/2020 г., I г. о., ГК, докладчик съдията Гълъбина Генчева, Решение № 144 от 15.01.2021 г. на ВКС по гр. д. № 3694/2019 г., I г. о., ГК, докладчик съдията Бонка Дечева, Решение № 54 от 14.05.2019 г. на ВКС по гр. д. № 2800/2018 г., II г. о., ГК, докладчик председателят Камелия Маринова, Решение № 38 от 30.03.2018 г. на ВКС по гр. д. № 2192/2017 г., II г. о., ГК, докладчик съдията Камелия Маринова, Решение № 195 от 7.12.2016 г. на ВКС по гр. д. № 1067/2016 г., III г. о., ГК, докладчик председателят Мария Иванова, и мн. др. Придобивната давност не тече до момента на приключване на реституционната административна процедура. Това се основава на общия принцип на правото, че давност не тече срещу този, който не може да се защити. Обосновката на института на давността, позволяващ едно лице да изгуби правото да защитава вземането си или друго субективно право, или да изгуби вещно право поради придобиването му от друго лице чрез владение, е свързана с бездействие на кредитора/собственика в определен от закона период от време. Ако за кредитора/собственика съществува обективна пречка да предприеме действие в защита на правото си, то срещу него давност не тече. При това положение, в настоящия казус давността е стартирала на 18.11.1999 г. и е изтекла на 18.11.2009 г., правейки ответника собственик на имотите.

Решението на Районен съд Благоевград се оказа неправилно и подлежи на отмяна, а предявените искове - на отхвърляне.

На въззивника се следват направените разноси и пред двете инстанции.

Воден от изложеното, Окръжен съд Благоевград

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 906993 от 22.12.2022 г., постановено по гражданско дело № 1475 от 2020 г. на Районен съд Благоевград.

ОТХВЪРЛЯ исковете, предявени от Й. Г. Ч., ЕГН *****, адрес гр.Б., ж. к. „Е.“, ****, Е. Г. Д., ЕГН *****, адрес гр.Б., ж. к. „Е.“, ****, и Ю. Г. Д., ЕГН *****, адрес гр.Б., ж. к. „Е.“, ****, срещу К. С. Д., ЕГН *****, адрес с. П., общ.Б., обл.Б., кв. „Б.а“ *** за признаване за установено по отношение на К. С. Д., че Й. Г. Ч., Е. Г. Д. и Ю. Г. Д. са собственици на общо 3/16 идеални части /или всеки от тях е собственик на 1/16 идеална част/ от следните имоти: 1 - пасище, мера с площ от 3.002 дка, девета категория, местност „Д.Р.“, имот № 120067 по

картата на землището на с. П., общ.Б., обл.Б., при граници /съседи/: имот № 120066 - пасище, мера на О.Б., имот № 120064 - пасище, мера на А. С. Д., имот № 120063 - пасище, мера на О.Б., и имот № 120068 - пасище, мера на О.Б., който имот е с идентификатор 55107.120.67 по КККР на с. П., общ.Б., обл.Б., одобрени със заповед № РД-18-159 от 15.03.2019 г. на изпълнителния директор на АГКК, с адрес на имота: с. П., общ.Б., обл.Б., местност „Д.Р.“, с площ от 3.002 дка, с трайно предназначение на територията - земеделска, начин на трайно ползване - пасище, мера, девета категория, при граници и съседи: имоти с идентификатори 55107.120.66, 55107.120.64, 55107.120.63 и 55107.120.68; 2 - нива с площ от 2.007 дка, девета категория, местност „Д.Р.“, имот № 120158 по картата на землището на с. П., общ.Б., обл.Б., при граници /съседи/: имот № 120153 - пасище, мера на О.Б., имот № 120155 - пасище, мера на наследници на С. Г. В., имот № 120157 - нива на О.Б., и имот № 000167 - полски път на О.Б., който имот е с идентификатор 55107.120.158 по КККР на с. П., общ.Б., обл.Б., одобрени със заповед № РД-18-159 от 15.03.2019 г. на изпълнителния директор на АГКК, с адрес на имота: с. П., общ.Б., обл.Б., местност „Д.Р.“, с площ от 2.007 дка, с трайно предназначение на територията - земеделска, начин на трайно ползване - нива, девета категория, при граници и съседи: имоти с идентификатори 55107.120.153, 55107.120.155, 55107.120.157 и 55107.120.167; 3 - пасище, мера с площ от 6.003 дка, девета категория, местност „Д.Р.“, имот № 120159 по картата на землището на с. П., общ.Б., обл.Б., при граници /съседи/: имот № 120162 - пасище, мера на Й. Г. Д., имот № 120160 - пасище, мера на О.Б., имот № 000125 - полски път на О.Б., и имот № 000167 - полски път на О.Б., който имот е с идентификатор 55107.120.159 по КККР на с. П., общ.Б., обл.Б., одобрени със заповед № РД-18-159 от 15.03.2019 г. на изпълнителния директор на АГКК, с адрес на имота: с. П., общ.Б., обл.Б., местност „Д.Р.“, с площ от 6.003 дка, трайно предназначение на територията - земеделска, начин на трайно ползване - пасище, мера, девета категория, при граници и съседи: имоти с идентификатори 55107.120.162, 55107.120.160, 55107.120.125 и 55107.120.167; 4 - пасище, мера с площ от 15.880 дка, девета категория, местност „Д.Р.“, имот № 120162 по картата на землището на с. П., общ.Б., обл.Б., при граници /съседи/: имот № 120181 - нива на О.Б., имот № 120180 - пасище, мера на О.Б., имот № 120164 - пасище, мера на О.Б., имот № 120163 - друга селищна територия на м. „Д.“, с. П., общ.Б., обл.Б., имот № 000167 - полски път на О.Б., имот № 120159 - пасище, мера на Й. Г. Д., имот № 120160 - пасище, мера на О.Б., имот № 120161 - пасище, мера на О.Б., имот № 000125 - полски път на О.Б., имот № 120183 - нива на Н.Х. В., и имот № 120182 - нива на наследници на С. Г. В., който имот е с идентификатор 55107.120.162 по КККР на с. П., общ.Б., обл.Б., одобрени със заповед № РД-18-159 от 15.03.2019 г. на изпълнителния директор на АГКК, с адрес на имота: с. П., общ.Б., обл.Б., местност „Д.Р.“, с площ от 15.880 дка, трайно предназначение на територията - земеделска, начин на трайно ползване - пасище, мера, девета категория, при граници и съседи: имоти с идентификатори 55107.120.181, 55107.120.180, 55107.120.164, 55107.120.163, 55107.120.167, 55107.120.159, 55107.120.160, 55107.120.161, 55107.120.125, 55107.120.183 и 55107.120.182; и 5 - нива с площ от 0.330 дка, девета категория, местност „Д.Р.“, имот № 120187 по картата на землището на с. П., общ.Б., обл.Б., при граници /съседи/: имот № 120189 - пасище, мера на О.Б., имот № 120188 - нива на наследници на М.В.Б., и имот № 120186 - нива на Н.Х.

В., който имот е с идентификатор 55107.120.187 по КККР на с. П., общ.Б., обл.Б., одобрени със заповед № РД-18-159 от 15.03.2019 г. на изпълнителния директор на АГКК, с адрес на поземления имот: с. П., общ.Б., обл.Б., местност „Д.Р.“, с площ от 0.330 дка, трайно предназначение на територията - земеделска, начин на трайно ползване - нива, девета категория, при граници и съседи: имоти с идентификатори 55107.120.189, 55107.120.188 и 55107.120.186, за осъждане на К. С. Д. да предаде на Й. Г. Ч., Е. Г. Д. и Ю. Г. Д. владението /фактическата власт/ върху горепосочените идеални части от гореописаните имоти, и за отмяна на нотариален акт за собственост върху недвижим имот, придобит по давност, № 112, том I, рег. № 5091, дело № 99 от 2019 г. на нотариус Красимира Минкова, до размера на 3/16 идеални части от удостовереното в него право на собственост върху гореописаните недвижими имоти.

ОСЪЖДА Й. Г. Ч., ЕГН *****, адрес гр.Б., ж. к. „Е.“, ****, Е. Г. Д., ЕГН *****, адрес гр.Б., ж. к. „Е.“, ****, и Ю. Г. Д., ЕГН *****, адрес гр.Б., ж. к. „Е.“, ****, да заплатят на К. С. Д., ЕГН *****, адрес с. П., общ.Б., обл.Б., кв. „Б.а“ *** сумата от 1625 /хиляда шестстотин двадесет и пет/ лева, представляваща направени разноси по делото на окръжната инстанция, и сумата от 1200 /хиляда и двеста/ лева, представляваща направени разноси по делото на районната инстанция.

На страните да се връчат копия на настоящия въззивен съдебен акт, като Й. Г. Ч., Е. Г. Д. и Ю. Г. Д. могат да го обжалват в едномесечен срок, считано от връчването, по реда и при условията на чл. 280, ал. 1 и 2, чл. 281, чл. 283 и чл. 284 от ГПК, пред Върховния касационен съд на Република България, с касационна жалба, подадена чрез Окръжен съд Благоевград.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____